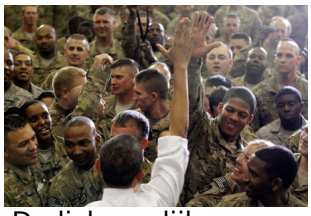
Contributed by David Finkel*
maandag, 25 juni 2012 - Last Updated maandag, 25 juni 2012

De lichamelijk en geestelijk gewonde Amerikaanse sergeant Robert Bales werd, na eerder verteld te zijn dat hij niet meer uitgezonden zou worden, voor de vierde maal op een overzeese missie gestuurd. Op 11 maart verliet hij, na zich bedronken te hebben, zijn basis en vermoordde hij 16 Afghaanse burgers in hun slaap. Dit is het niveau waartoe waarop de oorlog in Afghanistan en het Amerikaanse leger zijn afgezakt.

Militaire strategen beginnen zich serieus zorgen te maken over hoe het leger zijn menselijke en materiële middelen uitput. Tegen het eind van de jaren zestig, tijdens de oorlog in Vietnam, begon het Amerikaanse dienstplichtigenleger te desintegreren onder druk van demoralisatie, drugsgebruik en fragging, het doden van officieren door hun eigen troepen. Het beroepsleger dat vecht in Irak en Afghanistan gaat ten onder aan fysieke en geestelijke uitputting. Eens in zoveel tijd gaat een menselijke tijdbom als Bales af – met als gevolg moord, of mishandeling van hun echtgenotes of zelfmoord.

Gebroken land en leger

De ‘goede oorlog’, zo noemde Barack Obama Afghanistan toen hij nog presidentskandidaat was. De Bush-Cheney kliek had, zo zei, deze oorlog verwaarloosd voor de “stomme oorlog” in Irak. Het goede aan de inval in Afghanistan, volgens de maatstaven van de verkiezingscampagne in 2008, was de missie om al Qaida te vernietigen en “Osama bin Laden te laten boeten”. Ook al hadden de meeste al Qaida strijders het land al verlaten en was er geen reden om aan te nemen dat Bin Laden nog in Afghanistan was. En wat het deed het ertoe wat het lot was van de vorige wereldmachten die geprobeerd hadden Afghanistan te veroveren? Tegen 2008 ging de oorlog in Afghanistan al niet meer werkelijk om de “war on terror”, het motief waren geopolitieke belangen en voor een deel de oorlog zelf: de Verenigde Staten kon het zich niet veroorloven als de verliezer gezien te worden.

Drie jaar nadat Obama president werd, heeft het Amerikaanse leger zich Irak min of meer uitgesleept. De volle reikwijdte van de Amerikaanse nederlaag daar wordt verborgen door de stilzwijgende overeenkomst tussen Republikeinen en Democraten om het daar niet over te hebben. Wat betreft Afghanistan is Obama nog op zoek naar manieren om het land te verlaten. Het dilemma dat de journalist Robert Fisk jaren geleden observeerde met betrekking tot Irak geldt nu voor het debacle in Afghanistan en Pakistan: “de VS moet zich terugtrekken, de VS zal zich terugtrekken, en de VS kan zich niet terugtrekken”.

Wat Afghanistan ondertussen wel al verlaat is geld en mensen; “stapels cash ter waarde van een kwart van Afghanistan’s jaarlijkse economische productie werden vorig jaar het land uitgedragen. Minder bedrijven willen er zaken doen en de bedrijven die er al zijn investeren niet meer en verkleinen hun operaties. Elke week worden miljoenen dollars – gedeeltelijk vermoedelijk ingepikt Amerikaanse ontwikkelingshulp of drugsgeld – in koffers en dozen ingepakt en ingeladen in vliegtuigen die vertrekken van Kabul International Airport”. (The New York Times, 31 maart, 2012)

Wanneer de VS en NAVO hun bezetting beëindigen zal de Afghaanse samenleving nog verder kapot gemaakt zijn dan deze al was voor de Amerikaanse invasie in 2001. Maar dat is niet het enige dat kapot is. Ook hier spreken de machthebbers liever niet over, maar het Amerikaanse leger is grotendeels gebroken. Natuurlijk, luchtbombardementen en aanvallen met drones, daar heeft het nog middelen genoeg voor. En commando’s kunnen hun huzarenstukjes opvoeren. Maar een nieuwe grootschalige operatie met grondtroepen, dat is geen optie meer – het bloedbad dat Bales aanrichtte heeft dat misschien eindelijk voor het Amerikaanse publiek duidelijk gemaakt.

Contributed by David Finkel*
maandag, 25 juni 2012 - Last Updated maandag, 25 juni 2012

Enkele generaals oefenen openlijk druk uit op Obama om niet te snel, te veel troepen terug te trekken, maar ze weten hoe laat het is en de Amerikaanse bevolking heeft het helemaal gehad met de oorlog. Tenzij er echt een dramatische ramp gebeurt zullen de oorlogen in Irak en Afghanistan slechts een kleine rol spelen in de verkiezingen. Amerikanen zijn oorlogsmoe maar er is nauwelijks een anti-oorlogsbeweging. Slechts een kleine minderheid van de Amerikanen wordt direct getroffen door de kosten van de oorlog. De meerderheid is vooral intens bezorgd om hun baan, hun inkomen en de toekomst.

Obama zal benadrukken dat hij de troepen terugtrok uit Irak, Bin Laden doodde en dat hij belooft in 2014 de troepen uit Afghanistan teruggetrokken te hebben. Republikeinen zullen Obama ‘zwak’ noemen, maar zullen moeite hebben te doen alsof zij een ander beleid zouden volgen.

Bloederig moeras

De terugtrekking gaat rommelig maar vanuit een cynisch, machtspolitiek perspectief gezien is het verlaten van het bloedige moeras in Afghanistan voor het Amerikaanse imperialisme meer een plus dan een min. Wat het lot zal zijn van Afghaanse vrouwen die worden overgelaten aan de krijgsheren en aan de opnieuw bloeiende Taliban doet er niet toe. Met de mogelijke uitzondering van een confrontatie met Iran zal het Amerikaanse beleid in de regio niet langer gebaseerd zijn op directe machtsuitoefening maar op het manipuleren van wedijverende regionale machten. India tegen Pakistan, Saudi Arabië en de Golfstaten tegen Iran en verschillende sjiitische bewegingen et cetera. Die strategie leidde in post-Kadaffi Libië tot een chaos, maar dat is van ondergeschikt belang.
Deze strategie van het tegen elkaar uitspelen van verschillende krachten betekent ook dat imperialisme zich niet “te snel” kan
terugtrekken.

Dat krijgsheren en gangsters in fundamentalistische kledij onderling de macht zullen verdelen – hetgeen uiteindelijk zal gebeuren – is geen probleem, maar een plotselinge ineenstorting van de Afghaanse staat moet vermeden worden. Pakistan moet zijn belangen in Afghanistan veilig stellen, gebrand als het er op is het als veilig achterland te gebruiken in de koude oorlog met India, terwijl India er via investeringen invloed probeert te verwerven. Alleen zonder de chaos van een plotselinge ineenstorting kunnen de twee tot een verstandhouding komen.

Natuurlijk zal de Amerikaanse bevolking niet te horen krijgen dat dit de reden is waarom er nog meer van hun soldaten opgeblazen of verminkt zullen worden door landmijnen of neergeschoten door hun Afghaanse “bondgenoten”. De holle retoriek over het “beschermen van onze vrijheid” zal nog wel enige tijd aanhouden.

Langzaam maar zeker verschuift het brandpunt van de langetermijnstrategie van het Pentagon naar de grote dreiging die de opkomst van China voor de Amerikaanse belangen betekent. Zodra er op de een of andere manier een einde komt aan de spanningen tussen de VS en Iran zal die trend nog versnellen. President Obama is de pragmatische manager van imperialistische belangen, en in vergelijking met de schuimbekkende Republikeinen maakt hij een rationele indruk.

Dit alles noodt tot een blik op de uitkomsten van de Amerikaanse pogingen na “11 September” om regime change te bewerkstelligen. De politieke gangsters van de Bush-Cheney ploeg droomden van een groots regionaal banket; Afghanistan het voorgerecht, Irak de soep, Iran het hoofdgerecht en als toetje Syrië. De soep schoot in het verkeerde keelgat, het voorgerecht bleef steken in de keel en het hoofdgerecht moest uitgesteld worden. De oorlogen, waarvan de Amerikaanse bevolking verteld was dat ze voor zichzelf zouden betalen, zullen in de orde van grootte van vier biljoen dollar kosten als de kosten van het verzorgen van de gebroken lichamen en geesten van soldaten eenmaal meegerekend worden.

Barack Obama werd gedeeltelijk verkozen omdat de oorlogen van Bush op mislukkingen uitliepen.

Obama koos ervoor deze oorlogen voort te zetten en die in Afghanistan zelfs te intensiveren. Hij is medeverantwoordelijk voor het menselijk leed dat hier het gevolg van was. Maar, zelfs als je eigen samenleving verder aftakelt, zolang je de enige supermacht ter wereld bent hoef je nooit ‘sorry’ te zeggen.

* David Finkel is lid van de redactie van Against the Current, het tijdschrift van de Amerikaanse socialistische organisatie Solidarity.Vertaling: redactie Grenzeloos.